

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta
1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravištvo lista je v „Narodni tis-
karni“ v Tavčarjevi hiši „Hotel Europa.“

„Slovenski Tednik“ svojim bralcem in naročnikom!

Od novega leta 1875 bode „Slovenski Tednik“ izhajal **trikrat na mesec**, in sicer **1.** potem **10.** in **20.** dan vsacega meseca. Cena mu ostane dosedanja, in sicer:

Za celo leto . . . 2 gld. 80 kr.

„ pol leta . . . 1 „ 40 „

„ četrt leta . . . — „ 70 „

Dasiravno bode izhajal „Tednik“ za enkrat v mesecu manj, vendar je še zmirom **najcenejši** mej vsemi slovenskimi časniki, ki novice iz vseh krajev prinašajo.

Torej prosimo vse prijatelje in bralce tega časopisa, da precej na pošto gredo ali pošljejo in plačajo naročnino, katera naj se pošilja z napisom „Administracija Slovenskega Tednika v Ljubljani.“ Najboljše je po poštni nakaznici („Post-Anweisung“), kakor se na vsaki pošti dobi, pa tudi v pismu z recepisom se lahko pošlje.

One bralce ali naročnike, katerim smo upali pošiljali list, če prav niso plačali, terjamo, da plačajo tudi svoj dolg.

Mi zastonj delamo in se trudimo, potlej nas pa še papir, davek od štemplja, pošta, zlaganje črk, in tisk toliko košta, da pride v tavžente.

Če se mi iz ljubezni do domačega berila in do slovenske domovine in do slovenskega ljudstva, kateremu bi radi dali branja in poduka, trudimo in sitnosti imamo, — vendar ne more nihče terjati, da bi zraven še veliko izgubo v denarjih trpeli.

Zato naj vsak plača ne samo svoj dolg, če ga ima, ampak naj precej pošlje po pošti tudi denar za naročnino prihodnjega leta. Zraven tega naj pa še vsak prijatelj „Slovenskega Tednika“ gleda, da bode kacega znanca pregovoril, da se tudi nanj naroči. Zakaj le potlej bo čedalje večji in boljši, in bode mogel večkrat izhajati, če bo imel več plačujočih naročnikov in podpornikov.

Mi si homo tudi v novem letu prizadevali, da bo „Slovenski Tednik“ svojim bralcem vsak deseti dan prinesel dosti zanesljivih novic iz vseh krajev naše slovenske domovine in iz vsega sveta. Ravno tako bode zmirom učil našo domovino ljubiti: da je dolžnost nas vseh, da smo in ostanemo Slovenci; da se ne dajmo nemškutarjem in Nemcem pod pest, da bi oni čez nas gospodarili.

Zraven tega bode „Slovenski Tednik“ zmirom odkritosrčen ostal in vsacemu povedal, kar mu gre, naj bo kdor hoče.

Dozdaj je imel dosti sovražnikov in obrekovalcev. Posebno nekateri duhovni so ga obirali in kmetom pripovedali češ, da čez vero piše. To vsak bralec, ki ga je imel, ve, da je laž. Zato naj vsak mož to take obrekovalce zavrne in naj se ne da motiti. Zraven tega pa še enkrat prosimo, da vsak naročnik še katerega drugega nagovori, da se bo naročil in nam denar poslal, ker le če je dosti naročnikov bo list z veseljem izdajen in zmirom boljši.

Uredništvo „Slov. Tednika.“

Domače stvari.

— (Volitve v trgovinsko zbornico.) Odbor za volitve v trgovinsko zbornico kranjsko je imel v pondeljek in vtorek seje, v katerih so se reševale in priredile razne reklamacije, ki so slovenskim uredništvom došle. Reklamacij je došlo prilično število, a vendar je še mnogo krajev, kjer so gotovo trgovci z lesom, vinom, žitom, štacunarji itd., ki plačajo 8 gold. 40 kr. davka, pa jih nij mej volilci. Naj rodoljubi agitirajo, da se imena vseh tacih nam prijavijo do 28. t. m., da moremo volilno pravico za nje reklamirati. Stvar je za narodno večino na Kranjskem vendar važna.

— (Iz Vipavske doline) se nam piše 14. dec.: 13. decem. imela je naša čitalnica v Vipavi svoj letni občni zbor. Bil je v marsičem prav zanimiv, ker storile so se nekatere izjave, ki bi jih ne bili pričakovali — G. Grabrijan, ki je izvoljen za predsednika, poprimé po izvršeni volitvi besedo, poudarja, da je spravedel da ta ravs in kavs nič ne pomaga, nego le škoduje, ter polaga navzočnim družbenikom na srce, naj v društvu „klerikalno“, „liberalno“ na stran puste, naj ne gledajo na male difference, ker narodni smo vsi, vsi smo Slovani in sinovi ene matere.

Da so naši stari do tega prepričanja prišli, da smo tudi mi narodni to nas še najbolj veseli. Če se bodo naši stari tudi držali Grabrijanovih besedij, zagotavljamo, da si jih bomo tudi mi k sreči vzeli in da bode potem mogoče, spraviti našo čitalnico na isto častno mesto, katero je nekdanj za uzimala. Če pa nas bodo začeli zaradi našega svobodnega mišljenja pikati in žaliti, se bode začel prejšnji dir in daj, ker od na-

ših liberalnih načel pa ne odstopimo ni za las, kakor tudi vas pustimo pri vašem prepričanju.

— (Iz Ljutomera.) Kakor čujem bode 26. t. m. pri nas shod volilcev, katerega je deželni poslanec g. dr. Sernec sklical. — Nemci ob naših mejah uže sprevidajo korist slovenskega jezika; v Radgoni so namreč sklenili, da se ima na ondotnih nemških šolah slovenščina 4 ure na teden podučevati. — V gornjeradgonskem okraji se baje koze (osépnice) prav zelo razširjujejo. Če naše glavarstvo o tem zna, ne vem. — Živinska kuga ob ogerski in hrvatski meji pojema ali pa je uže popolnem pojenjala. — V pondeljek 21. t. m. ima pri nas okrajni zastop občni zbor. — Zimo imamo prav neugodno, mokro in blatno.

— (Iz brežkega okraja) se nam piše 13. dec.: Zopet se je letos slišalo mnogo pritožnih glasov od nas Slovencev in drugih Slovanov v državnem zboru. Laži-ustavoverci in germanizatorji slišali so, da je s Slovani v Avstriji računati, da smo kompakten narod, kateri svoj jezik črez vse čislamo, za katerega razvitek smo vneti; a čislamo tudi jezike drugih narodov. G. Stremayer, minister za bogočastje in uk je prav rekel, da je materinščina prva in edino prava podloga izobraženja vsacega naroda. Dajte in privoščite nam to podlago v dejanji in zadovoljni smo. Uresničite ta govor, in ukazžite našim šolam, da se naj naši sinovi v materinščini podučujejo, katero razumejo. To je ja njih naravni jezik. Mnogokrat moramo kmetje slišati fraze, da vlada nema namere nas Slovence in Slovane ponemčiti, ter da so vsi krogi za učenje našega jezika na naših šolah. Dobro! jaz vendar dobro vem, da se na nekaterih šolah slovenščina ne

počuče, nego uče se le nemške slovnice. Ugovarjalo se mi še menda bode, da naši otroci slovenski uže itak znajo, ter se je nij treba v šoli učiti, kakor nekateri praznoglavež trdi, tedaj nemška deca tudi nemški jezik zna, ter se jej nij treba v ljudskih, in srednjih šolah vaditi in učiti? Našim sinovom manjka še podloge v materinščini in trpinčijo se uže takoj s tujščino. Nij tedaj čuda, da naši dečki iz ljudskih šol izstopajo kateri niti slovenščine, tem manj nemščine ne znajo. Od spisovanja še govora biti ne more. S terpinčenjem z nemščino se tudi drugi za življenje potrebni predmetje zanemarjajo. S tacim podukom bodo glavice naših sinov le zmotene. In take šole moramo mi kmetje še vzdržavati, katera so nam bolj na kvar, nego na korist. Skazite nam tedaj vendar enkrat višji krogi, pravičnost v dejanju, sicer si nakupičite sovražnikov mej Slovani. Poznam kmete, katerim se uže nemški jezik gujusi, ker so zavoljo njega v šolah toliko prestatii mogli. Na tak način se narodni razpor le goji. Čas je tedaj, da se vsacemu narodu da njegova pravica v šolah in uradih. Mi slovenski kmetje si zaslužimo, da bi nas kulturni narodi v naših željah k napredku podpirali, kajti, ko so se drugi narodi izobraževali, so naši pradedje navale Turkov odbijati morali.

— (Iz Goriške okolice) se nam piše 15. dec.: Zdi se mi vredno omeniti, znano jako veliko krivico, katera se pri nas godi. Gospodje veleslavne sodnije v Gorici nikakor ne morejo razumeti, da žive od slovenskega kmeta, ne hote razumeti, da nijsmo mi zarad njih na svetu, nego da so oni zarad nas. Živ dokaz temu, so tukajšnje porotne obravnave. Ne vem, zakaj se ti gospodje tistega jezika ne poslužujejo, katerega naš kmet umeje. Ali je mar naš slovenski jezik za nje „pregmej“? Istina je, da imamo izvrstnega tolmača, ali kaj bi bilo tega treba, ko bi se imenovani gospodje slovenski naučili? — Kako bi naši Lahoni kričali, ko bi se pri tukajšnji sodnji slovenski jezik vpeljal, kar bi bilo tudi pravično, ker je vendar večina prebivalcev slovenska, ali da bi se

vsaj sè slovenskim ljudstvom po domače občevalo. Tudi v materijalnem oziru bi bilo boljše, ker bi stroški za tolmača odpadli.

— (Konfesijonalne postave.) Deželna vlada je — kakor „Sl.“ poroča — v novejšem času imenovanim farnim administratorjem na Kranjskem neki ustavila dohodke, ker so bili od škofa brez vladnega dovoljenja nastavljeni.

— (Iz Bohinjske Bele) se nam piše: Naš tukajšnji krčmar Plemelj, vulgo Suhar, pošten človek, kakoršnih je malo, naročen je na „Slovenski Tednik“. Minolo je uže mesec, kar je tega poštenjaka poklical nenadno tukajšnji gospod župnik. Plemelj nič slabega sluteč, gre takoj k gosp. župniku. Pa komaj k njemu pride, čuti, da more kaj posebnega biti. Gospod župnik vès razkačen, začne ga oštevati zaradi nedolžnega „Slovenskega Tednika“, pravil mu je res zeló hude, in sicer take, da me je skoraj sram povedati. Mej drugim mu tudi ostro prepove še na „Slovenski Tednik“ naročen biti, reče mu tudi, da hoče takoj v Ljubljano pisati, da ga opravišstvo ne sme več pošiljati. Namestu „Slovenskega Tednika“, zarenči nad njim, mu pa hoče, ako uže želi brati, naročiti drug pobožen list. In res Plemelj nij dve ali še celo tri številke „Slov. Tednika“ več dobil, katere pak je gosp. župnik prejemal na mestu njega; in potem, kakor si vsak lahko misli, gotovo sežgal ali uničil. Kako je na pošti mogoče na Plemelja naročene liste drugam dajati, to mi do sedaj nij še znano, kadar pa natanko poizvem, vam hočem poročati. K sklepu Plemeljevega raporta pri župniku omenim le še to, da mu je rekel, ako bode še naprej naročen na „Slov. Tednik“, bi nikakor ne mogel priti z sv. obhajilom v njegovo hišo.

Kaj je Plemelj odgovoril, mi nij še natanko znano, samo toliko je mož rekel po resnici, da uže celo leto „Slov. Tednik“ bere a ne najde prav nič brezverskega v njem. Naj gosp. župnik rajši boljše skrbi za njegove dolžnosti in ljudi svari pred grdim ponočevanjem, razsajanjem, pretepanjem in drugim najgršim napakam, katerih je dosta

v njegovi fari in naj nikar poštenega človeka tako v strahove ne jemlje in ne napada; ako bi drugi tako delali, potem gotovo nikoli nij mogoče miru, in nesloga bi še dalje trajati morala.

— (Dr. Lavrič) je — kakor se nam iz Gorice piše — napravil interpelacijo do ministerstva, naj se napravita pri Goriški okrožni sodnji dva imenika porotnikov slovenski in italijanski in da se popolnem ločijo slovenske in italijanske končne obravnave. Interpelacija se je s podpisi porotnikov sl. ministerstvu pravosodja na Dunaj odposlala.

— (Bralno društvo v Borovnici) ima 27. t. m. to je v nedeljo po sv. Štefanu ob 4. uri popoldne občni zbor. Program: 1. Predlaganje računa za leto 1874, 2. odobrenje eventualno preustrojenje društvenih pravil; 3. posvetovanje zastran naročbe časnikov; 4. volitev novega odbora.

— (Iz Števerjana na Goriškem) se nam piše: 15. t. m. po noči so našemu g. dekanu nepoznani tatovi vso kuretino pobrali. Izvrsten plen lopovom za božične praznike!

— (V Gorenjej vasi pri Kanalu) — kakor se nam iz Gorice piše — so te dni vlovili necega ponarejalca bankovcev, ki je uže mnogo fabrikatov mej proste kmete razdal.

— (V Konjicah) je štajerska kmetijska družba imela te dni podružni shod, katerega se je udeležilo 150 slovenskih gospodarjev. Govorilo se je mnogo, a le nemško večini kmetov nerazumljivo.

— (Povožen) je bil 15. dec. delavec na železnici mej Ponikvami in Št. Jurijem. Mašina ga je uhvstila za suknjo, pód-se vrgla in na ta strašni način strla.

— (Stekel pes.) Iz Loke se nam piše: Denes je tukajšnjemu trgovcu stekel pes, ki je že zadnje dni zelo sumljivega se kazal. Zaprli so ga v podstrešje, kjer se je odtrgal skozi lino raz streho, zelo visoko poskočil, in po mestu in okolici razsajal; popadel je več psov, in mnogo mimogredočih ljudij za obleko, katero jim je raztrgal, tudi nekoliko

ranil, enega možkega za komolec in enega dekleta. — Enega šolarja iz šole gredočega je na trgu popadel, zagnal na tla, in ne rečem preveč, ako pravim, da ga je prav mesaril.

— Pač so ga ustrelili, — a prepozno. — Žalostno je, da nij tu nobenega zdravnika, edini ranocelnik, pak še ta je bil od doma.

— (Dar.) Iz Gorice se nam piše: Njih Vel. cesar Ferdinand I. in njegova soproga Marija Ana Karlina sta blagovolila podariti institutu za škrofulozne v Gradu pri Gorici 6000 gold.

— (Nesrečen strelec.) Franc Bizjak, 28 let star iz Švice pri Dobravi, blizu Ljubljane je s tovariši v gozdu drva sekal. O póludne so obedovali in počivali okolo zakurjenega ognja. Tu pride Babnik vulgo Divjakov Lovrenc iz Dobrave, z nabito puško, jo sname z rame, in trči s kopitom ob tla. V tem času se puška sproži in cel strel zadene Bizjaka, kateri je v smrtni nevarnosti, ali vsaj dalje časa nij upati, da se ozdravi.

— (Obesil) se je v Glinku blizu Šmarja pod Ljubljano kmet Jože Kraljič v štali, na košno ramnico. Imel je pri obdnkciji za en polič vode, torej nij bil prav pri pameti.

— (Velika pazljivost.) Blizu sv. Križa na Dolenjskem so kmetski fantje ukrali vojakom, ki na kordonu za živinsko kugo stražijo, kar celo — peč in jo na travnik zanesli, kjer so jo vojaki še le drug dan našli. Tako se poroča „Sl.“ — Dokaz, kako zvesto čuvajo ti vojaki kugo, če celo peč zaspé!

— (Lepa zakonska ljubezen.) Blizu Št. Lenarta na slov. Štajerji sta mož in žena Karel in Ana Damiž skregala se, mož je začel ženo s svečnikom po glavi biti, žena pak je iz miznice nož potegnila in svojemu soprogu v srce sunila, da se je precej mrtev zgrudil. Zaprli so jo in pride pred celjske porotnike.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V državnem zboru, ki je tudi v nedeljo sejo imel, je v budgetni debati dr. Razlag gledé porotnih sodnij grajal nedostatke, ki izvirajo iz tega, da v nekaterih

ozemljih s slovenskim prebivalstvom porotniki ne znajo jezika obtoženčevega. Na dalje nasvetuje imperativno uvedenje jezika obtoženčevega tudi za preiskovalni protokol, ker bode potem menj ničevostnih pritožeb, ter priporoča ustanovljenje sodišča v Maribornu.

V seji 16. dec. je poslanec Čienciala iz Šlezije stavil resolucijo naj se večji obzir jemlje na slovanski jezik v Šleziji. Po ostri debati mej Čiencialom, Demelom in Süßsom je bila resolucija odbita. — Steudlov nasvet, naj vlada preudari, ali bi se neodpravił užitninski davek od materijala za kurjavo. — Schöffel je nasvetoval, naj se gozdna policija popravi. — Finančni minister je predložil postavo o spremembi v ravnanji državnih založnic.

Odsek za konfesionalne postave hoče baje nasvetovati naj se iz avstrijskega kazenskega zakonika izbršeta paragrafa 63 in 64. Prvi prepoveduje izstopilim duhovnikom in nunam ženiti se, drugi prepoveduje ženitovanje mej kristijani in nekristijani. — Bilo bi res prav, da se ti paragrafi odpravijo in se država ne meša v take reči, katere ima pač cerkev uzroke prepovedovati, a ne država, ki naj daje obširno slobodo vsacemu.

Hrvatski sabor je zopet svoje seje pričel in bode najprej proračun deželne vlade in pravosodne postave rešil.

Vnanje države.

Arnim je obsojen na tri mesece ječe, ker je tuje papirje sebi prilastoval. Odšeteje se mu en mesec preiskovalnega zavora od kazni. Znano je, da je državni pravdnik zahteval dve in pol leti ječe, ali sodniki so dve točki obtožbe zavrgli. V uvodu pravne podstave naglašala sodba velik hrup, ki ga je ta pravda naredila, ter da je na eni strani engažiran osobni interes ali „čast“, na drugi javni interes notranje in vnanje politike, na kar se pa sodnik nij smel ozirati. Po tem se naštevajo postave in učena razlaganja teh postav od raznih znanih pravoslovcev.

V **nemškem** državnem zboru so se 16. t. m. enkrat zedinili liberalci in klerikalci in sklenili na predlog Hoverbecka, resolucijo, naj se ustava tako spremeni, da ne bode mogoče kacega poslanca zapreti. To se je zgodilo, ker je bil te dni poslanec Majunke, glavni urednik ultramontanske „Germanie“ zaradi tiskovnih pregreškov v zapor dejan, — Vsled tega je v Berlinu govorica da bode Bismark kancelarstvo odložil, — pravi telegraf a mi ne verjemo.

Meksikanski parlament je sklenil vse kloštre in religiozne rede odpraviti.

Izpred porotnega sodišča.

Novo mesto 12. dec. [Izv. dop.]

Denajšnje obravnavanje pred tukajšnjimi porotniki je tem zanimivejše, ker je zatoženec — duhoven. Zatožen je zločina kaljenja javnega miru in sicer:

Gosp. Miha Bogulin, župnik iz Poloma blizu Kočevja, 42 let star, je obdolžen, da je šestokrat in na več krajih se izrazil ostro proti vladnim naredbam, konfesionalnim postavam, proti ministerstvu itd. Posebno nespoštljivo in strastno je, pravi tožba, govoril 21. junija t. l. v gostilnici obč. predstojnika Antona Sigmunda iz Poloma po končanej obč. seji proti navzočnim in sicer sledeče: „Vlada obstoji iz samih judov in protestantov, ki zatirajo našo vero, ter nas ose . . . ; zatorej imamo toliko dolgov in stoje vsa podvzetja“. To bi bilo po sodbi drž. pravdnštva v sodnijskem smislu javno ščuvanje proti vladi in njenim organom. Vsled omenjene izjave je bil tudi župnik Bogulin citiran pred porotno sodišče.

Priče: Andrej Resel, N. Resel in Matija Hoenigmann so dokazovale, ka je župnik tisto res govoril. Fajmošter pa pravi, da nij tega govoril, da ga pa vse te priče osobno sovražijo, kakor so uže prejšnjega župnika sovražile. Janez Čuk, ki je bil 24. junija tudi v Sigismundovej krčmi, trdi, da nij nič slišal glede omenjene izjave župnikove; enako priča Janez Lobe, ki je bil tudi navzoč, da fajmošter nij tako govoril. Sploh so bila spričevanja navzočnih prič prava mešanica, eden se nij z drugim ujemal. —

Gospod župnik Bogulin se je nasprotno prav mirno in dobro zagovarjal, ter rekel, da je vse to, kar so priče proti njemu izpovedale, gola in izmišljena laž, ker so nalašč z bog vedi kakovšnjega uzroka to ovadili sodniji; tudi odvetnik dr. Skedel ga je precej dobro zagovarjal.

Porotniki, mej katerimi je bilo tudi več Kočevjarjev, so tedaj na vsa vprašanja, ki

so obsezala kaljenje javnega miru, ščuvanje proti vladi in njenim organom itd., odgovorili enoglasno: „nekr* v!“ — Navzočno občinstvo je sprejelo ta izrek z zadovoljnostjo. Tudi državni pravdnik je bil uže mej tekom obravnavanja dve dolžitvi, kot nedokazani nazaj potegnil.

Novo mesto 15. dec. [Izv. dop.]

(Fajmošter Lesjak pred sodbo).
Sodišče je: višje sodnije svetovalec Heinricher predsednik; dež. sod. svet. Loger in Bruner sodnika; drž. pravd. nam. dr. Galle javni tožnik; dr. Skedl zagovornik; avsk. Golja zapisnikar. 10. in 11. t. m. se je vršilo pred dolenjskimi porotniki glavno obravnavanje proti Josipu Lesjaku, fajmoštru v Sodražici, zavoljo hudodelstva kaljenja javnega miru. Porotna klop je bila sestavljena iz sledečih porotnikov: Jože Steiner posestnik v Površji, Franc Jutraž hišni posestnik iz Metlike, Jože Gnidovec posestnik iz Velikih Lášič, Janez Požeg trgovec iz Metlike, France Strukl posestnik iz Vrha, Matija Novak posestnik iz Gradca pri Metliki, Jože Ožura posestnik iz Osivnic, Janez Skala posestnik iz Cirklovec, Janez Dular posestnik iz Rodin, Tone Prosenik trgovec iz Metlike, Janez Arko biležnik iz Ribnice, Nace Hribar posestnik iz Podgabra.

Iz zatožnega spisa posnemljemo sledeče:

Župnik g. Josip Lesjak je v svoji pridigi 7. junija t. l. dogodek, da se je 4 dni poprej berač Andrej Puželj obesil, in da je c. kr. poglavarstvo v Kočevji ukazalo, da se ima imenovani samomorec na skupnem pokopališči pokopati, v povod porabil, grajati postavo vsled katere se je konkordata odpravil — kakor tudi postave, ki so na mesto konkordata nastopile, in po katerih se imajo tudi samomorci na blagoslovljeni zemlji pokopavati. V teku svojega govora se je gospod župnik podal s svojimi poslušalci v splošnem na politično polje novega postavodajstva, in je o nameri in o duhovenskih postavah govoreč na tak način meje dostojnosti prekoračil, da je njegov govor po-

slušalce ne samo osupnil in nenavadno vznemiril, temveč, da si je občinski urad štel za dolžnost, pri c. kr. poglavarstvu ovado storiti.

Kazensko preiskavanje, ki je bilo vsled imenovane ovade uvedeno, spravilo je na dan, da se je gospod župnik v rečeni pridigi izjavil: cesar niso novih postav nič krivi, oni so sicer dober, pa premehek mož, in so zoper svojo voljo nove postave podpisali, samo da si so mir obranili, le ministri, posebno krivoverec minister Beust, so krivi na novih postavah, ker so v cesarja tako dolgo silili, da so cesar nove postave podpisali, kakor n. pr. tudi en gospodar, ki ima veliko družino včasi svoji družini kaj privoli, akoravno nij zadovoljen. Te nove postave so prisiljene, kakor n. pr. roparji napadenemu človeku s silo premoženje vzemo, te postave niso torej prave, so zoper vero — in zoper cerkev, zato jih cerkev ne more spoznati, ker ona se drži svojih postav.

Zatožba nahaja v teh izjavah hudodelstvo motenja javnega miru. Zatoženi fajmošter J. Lesjak, katerega škofijski ordinarijat kakor učenega, marljivega — a v svojih dejanjih včasi prehitrega in v besedah nepremišljenega, dotični politični urad pa kot zavoljo strastnega značaja v občini nepriljubljenega duhovnika opisuje, se je pri obravnavi takole zagovarjal: pokop samomorca na blagoslovljeni zemlji je ljudi tako žalil, da so zoper to na glas mrmrali in, da bi svet pomiril, je on v svoji pridigi to-le omenil: Večkrat se prigodi, da so si cerkvene in vladne postave nasproti; v takem slučaju je katoliški kristjan dolžan, cerkvene postave izpolnovati, deželne pa spoštovati; tako je zastran pokopa samorcev, cerkev ne privoljuje samorcev na blagoslovljeni zemlji pokopavati, deželne postave pa to dovoljujejo. Vi se povprašujete, zakaj pa cesar take postave daje? Na to se odgovarja, da cesar nij kriv, tega so krivi le njegovi služabniki, mej katerimi so tudi taki, kateri niti naše vere niso; cesar je dober katoličan, kar je pokazal

tudi s tem, da je sè sv. očetom eno lepo pogodbo napravil, ki se ji konkordat pravi; ta pogodba pa cesarskim višjim služabnikom, posebno ministru Beustu, nij bila všeč; cesar je bil v okoliščini dobrega poštenega gospodarja, kateri včasih svoji družini kaj na ljubo stori, akoravno nij s tem zadovoljen, in tako je prišlo, da se je konkordat odpravil. Pa katoliški kristjan se nišar naj ne bega; deželne postave se dadé s cerkvenimi zediniti, ako se na pokopališči poseben prostor za samorce pregradi.

Na vprašanje predsednikovo, kako se imajo razumeti besede „cerkvene postave se morajo spolnovati, deželne pa spoštovati,“ odgovoril je zatoženec, da so besede „izpolnovati“ in „spoštovati“ enega pomena, da se deželna postava spoštuje, da se samorec na blagoslovljeni zemlji pokoplje, cerkvena postava pa izpolnuje, da se pokopališče na novo blagoslovi.

Izmej prič, katere so inkriminirane črtice župnikovega govora potrdile, odbijal je zatoženi le verjetnost ene same, t. j. Petra Lesarja, iz uzrokov mejsobnega sovraštva, ter predlagal, da bi se ta priča ne vzela v prisego. Priča Peter Lesar je protestoval zoper imenovano sumničenje in trdil, da se je pri vsaki priliki potrujeval, prijazaost g. župnika pridobiti si, in da so mu zarad takega obnašanja proti župniku ljudje celo pridevek „farška kiklja“ nadeli. Sodnija je sklenila, da se ima priča v prisego vzeti.

Priče, katere so bile za opravičevanje zatoženega fajmoštra povabljene, nijso znale o zapopadku imenovane pridige nič povedati, in so izgovarjale svojo nevednost ene s tem, da so mej pridigo spale, druge, da so se s sosedi v cerkvi pogovarjale, tretje, da so mogoče ravno takrat, ko je župnik obtožene črtice v pridigi govoril, od soseda tabak šnofati dobile, in tako vse preslišale. — Torej one ne morejo potrditi ne da je župnik imenovane besede govoril in ne, da jih nij govoril.

Po dovršenem dokazovanju je sodišče porotnikom stavilo 5 vprašanj.

Porotniki so drugo vprašanje:

„Ali je zatoženi Jos. Lesjak kriv, da je s tem, ka je 7. junija t. l. pri prvi pridigi o pogrebu samorca Puželja in v zvezi s tem o odpravljeni konkordata in o postavah na mesto konkordat nastopivših govoreč, očitno in pred več ljudmi izjavil: Cesar je sicer dober, pa on je premehek in je zoper svojo voljo postave podpisal, samo da je mir imel, kakor tudi s tem, da je cesarja primeril gospodarju, ki ima le ime gospodarja, pa drugi gospodarijo, spoštovanje do cesarja kalil?“

In četrto vprašanje:

„Ali je zatoženi kriv, da je pri omejenih pridigi ministra Beusta in njegove tovariše s slabo družino in z roparji primerjal, kateri so Njih Veličanstvo cesarja tako rekoč prisilili, da je konkordat odpravil, očitno in pred več ljudmi druge k sovraštvu zoper pojedne vladne organe glede njih poslovanja hujskati skušal?“ so porotniki enoglasno potrdili in sodišče je župnika Jos. Lesjaka — kakor uže v „Slov. Narodu“ naznanjeno — zavoljo hudodelstva žaljenja Njih Veličanstva po §. 63 k. p. in zavoljo pregreška našuntovanja po §. 300 k. p. na tri mesece zapora v ječo obsodilo.

Gospodarske stvari.

Čebelarstvo.

(Spisuje Blaže Pernišek.)
(Konec.)

O gorcem dnevi izpuhtevajo cvetice veliko nektarja, posebno do poludne, dočim se to o vlažno mrzlem vremeni ne godi. Tudi nij vse ednako, je li dosti ali premalo čebelarstvu ugodnega cvetja ondot, koder letovajo marljive in snažne čebelice. Pravilna daljja čebelnega letovanja je $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ ure, t. j. 500 — 1000 seznjev.

Mej vsemi slovenskimi deželami se je do sedaj v čebelarstvu najbolj odlikavala Kranjska, ki po širocem svetu slovi radi kranjskega čebelnega plemena in obilno presladkega medu. Kranjska je namreč kotlinasta ter ondot nejma veter velike moči; tla te dežele so jako apnena in se ondot nahajajo tudi rastline, katere posebno pospešujó čebelarstvo. Pa tudi posebno ljubezen do teh živalic in po starem načinu preddirzonove

čre precej boljše umè čebelarstvo nego drugod. Rekel bi, da Dolenjec skoro tako rad sedi o nedeljah pri uljaku, kakor v zidnici držaje majoliko ali pa bevo v roci. Znani profesor petograjske ruske univerze mi je pravil, da se tudi slovanski bratje naši Rusi jako pečajo s čebelami. Ondašnji mužik (po naše kmet) ima veliko poslopje za čebeljak in vedno opazuje neštivilno družino svojo. Čebelarstvo je torej uže, tako rekoč, v slovanskej kervi. Ta gospodin Kurtenaj, s katerim sem za časa svojih študij 1872. l. mnogo občeval v Gorici, mi je pravil, da je po Rusovskem ogromnem slovanskem carstvu, koder živi kacic 70 milijonov junaških naših bratov Slovanov Rusov, raste mnogo lipovega prekrasnega drevja; pa tudi ajdo jako sejejo Rusi. In baš cvetje teh dveh rastlin daje posebno veliko najboljšega medu. Tudi po Kranjskem so nahaja obilno tega cvetja. Ako bodo Slovani hoteli tudi v bodočnosti dosti dobrega kruha imeti, sejali bodo tudi od sedaj za naprej veliko ajde. Kar se pa tiče lipe, ki je prekrasno poetično narodno drevo slovansko, kakor je hrast nemško, pa uže moramo čno zagosti Slovincem. Vi, ki ste posestniki, premalo gledate na to, da bi stale košate lipe po vašem zemljišči. Kakor se ne značajni Slovenci nemškutè, tako pa se tudi lipe opuščajo po slovenskej zemlji. Oboje je žalostno in sramotno za nas Slovence! Vsaj pred vsako narodno slovensko šolo in pred cerkvijo bi moralo stati to naše drevo, ali tega nij; v Svibnju na Dolenjskem, v mojej domovini, je stala pred cerkvijo krasna lipa še od grofovskih časov, ko je nemški vitez sé svojimi pomagači slovenskega kmeta drl, ali več let se nihèe ne zmeni, da bi posadil mlado lipo tja, kjer se še sedaj nahajajo svetinje stare lipe, pod katero so možaki iz pip pušili, se pogovarjali, biriča čakali, da jim bode kaj novega klical itd. Nek vnet kmetovalec mi je obljubil, da bode gotovo skerbel, da bode stala krasna lipa pred svibinjsko narodno šolo, ko jo sezidajo omiki prijazniši občinski zastopniki. Pa tudi nijednega slovanskega kmeta bi ne smelo biti, ki bi ne imel lipe na svojem dvorišči, kajti lipa je 1) naše narodno drevo, 2) delajo svetee od nje, 3) daje listje za govejo polago, 4) dobivamo od nje zdravilni čaj, 5) čebele nam pod njo sedečim brenčè in ptiči delajo veselje na njej in 6) se hladimo pod njo v senci, pijemo vino in jemo žgance pri mizi, ki je okoli njenega debla. Vse druge rastline razen ajde ne dajo tako dobrega

medu, kakor lipovo cvetja, ča tudi smemo reči, da jih je morda kacic 300 sort po Slovanskem.

Toliko torej za letos iz kmetijstva vam napredujočim Slovincem kmetskega stanu, kojega najviše cenim, drugo leto pa kaj drugzega.

Razne stvari.

* (Samomor frančiškanskega mniha.) Blizu Dunaja se je te dni obesil frančiškan, Lodroni iz Padove. Učinil je to v blaznosti. Vedno ga je mučila misel, da je pronasledovan zaradi različnih zločinov. V pismu, ki so ga našli pri njem, se imenuje morilec svojega brata, neveste, požigalca itd.

* (Strašna nesreča) se je pripetila one dni pri stavbi železnice Rakovnik-Provin na Češkem. Blizu Křivoklata se je namreč podrl vsled vednega deževanja prerov (tunnel), ter zasul 10 delavcev. Nesrečneže so še le črez 5 dni izkopali.

* (Umorila) sta 14. t. m. dva brata, ključarja v praškem predmestju Karlin, nečega oderuha, lastnika inkasovne kupčije z imenom Prohazka, iz maščevanja, kot sta se pred sodnijo izrazila.

* (Velika izguba.) Ko se je minolo nedeljo hotel lord Dudley odpeljati iz Londona, naenkrat pogreši skrinjico z biseri in zlato, v ceni 50.000 funt. šterlingov (pol milijona gld.), ki jo je bil na eno trenutje položil na peron. Vse iskanje je bilo zastonj in lord se je moral brez polmilijonove skrinjice odpeljati.

* (Tigri) so se prikazali v ruskem Turkestanu, ki so raztrgali uže nekoliko ljudi. Viada ruska je razpisala velike cene, da se polove ali pa usmrtijo.

Tržne cene.

V Ljubljani 23. decembra 1874.

Pšenica 5 gld. 10 kr.; — rež 3 gld. 60 kr. — ječmen 3 gld. — kr.; — oves 2 gld. — kr.; — ajda 3 gld. — kr.; — prosò 3 gld. 20 kr.; — kuruza — gld. — kr.; krompir 2 gld. 60 kr.; — fižol 5 gld. 70 kr.; masla funt — gld. 52 kr.; — mast — gld. 48 kr.; — špeh frišen — gld. 32 kr.; — špeh povojen — gld. 42 kr.; jajce po 4 kr.; — mlika bokal 10 kr.; govednine funt 29 kr.; — teletnine funt 26 kr.; svinsko meso, funt 27 kr. — sena cent 1 gld. 30 kr.; — slame cent — gld. 90 kr.; — drva trda 6 gld. 70 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Loterijske srečke.

V Trstu 20. dec.: 52. 54. 21. 38. 51.